

19. MİLLÎ EĞİTİM ŞÛRASı KARARLARI

1. ÖĞRETİM PROGRAMLARI VE HAFTALIK DERS ÇİZELGELERİ

Öğretim programları ve haftalık ders çizelgeleri gündem konusu ile ilgili olarak genel kurul aşağıdaki tavsiye kararlarını almıştır:

1.1.Okul Öncesi Eğitim

- 1.1.1. Öğretim programının oyun temelli olması
- 1.1.2. Öğretim programında değerler eğitimine yer verilmesi
- 1.1.3. Okul öncesinden itibaren yetenek gelişiminin izlenmesi
- 1.1.4. Okul öncesi ve ilkokulda kullanılan eğitim aracı metinlerinde kendi kültürümüze ait literatüre (masal, hikâye, fabl, şiir vb.) yer verilmesi
- 1.1.5. Okul öncesi eğitimde, öğretim programlarının çocukların özgüven becerilerini ve birey olma bilincini geliştirmeye dönük olması
- 1.1.6. Öğretim programlarında yaratıcı düşünme becerilerinin geliştirilmesine yönelik kazanımlara yer verilmesi
- 1.1.7. Okul öncesi eğitimde uygun enstrümanlarla Türk müziği çalışmalarına yer verilmesi
- 1.1.8. Düzeylerine uygun spor etkinliklerine yer verilmesi
- 1.1.9. Türkçe'nin doğru bir şekilde kazandırılması
- 1.1.10. Okul öncesi eğitimde tekli öğretime geçilmesi

1.2.İlkokul

- 1.2.1. İlkokullarda tekli öğretime geçilmesi
- 1.2.2. İlkokullarda haftalık ders saati sayısı toplamının 30 ders saati olması (25 saati zorunlu, 5 saati serbest etkinlikler olarak yürütülmesi). Serbest etkinlik saatlerinin veli-öğrenci talepleri de dikkate alınarak okul idaresince belirlenmesi
- 1.2.3. Görsel Sanatlar ve Müzik derslerinin haftada en az 2'şer ders saati olması
- 1.2.4. 5 saatlik Oyun ve Fiziki Etkinlikler dersinin 2 saatinin beden eğitimine ayrılması
- 1.2.5. İlkokul 1, 2 ve 3. sınıflara da Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinin konulması
- 1.2.6. İlkokul 1, 2 ve 3. sınıflar için hazırlanacak olan Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi öğretim programlarında da çoğulcu anlayışa yer verilmesi
- 1.2.7. Gerekli yasal düzenleme yapılarak, Trafik Güvenliği ile İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi derslerinin haftalık ders çizelgesinden kaldırılması; Trafik Güvenliği dersi konularının Hayat Bilgisi dersi içinde; İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi dersi konularının da Sosyal Bilgiler dersinde verilmesi
- 1.2.8. İlkokulda okuma kültürünün kazandırılmasına yönelik etkinliklerin yapılması

- 1.2.9. “Fen Bilimleri” dersinin adının “Fen Bilgisi” olarak değiştirilmesi ve Fen Bilgisi dersi ile Sosyal Bilgiler derslerinin ilkokul 4. sınıftan itibaren programa eşit bir şekilde dağıtılması
- 1.2.10. Haftalık ders saati sayısı toplamının ilkokullarda 30, ortaokullarda 35 ders saati olmasının taşımali eğitim yapan okullarda servis ve gúvenlik sorunu yaratmaması için dersleri erken biten ilkokul öğrencileri için etüt saatinin konulması
- 1.2.11. İlkokullardaki Serbest Etkinlikler için bir uygulama kılavuzu hazırlanması

1.3.Ortaokul

- 1.3.1. Ortaokullarda tekli öğretime geçilmesi
- 1.3.2. Bütün ortaokullarda haftalık ders saati sayısı toplamının en fazla 30 ders saati olması (Zorunlu ders saati sayısının 25, seçmeli ders saati sayısının 5 olması)
- 1.3.3. Ortaokullarda Türk Musikisi makamsal sisteminin ve Türk Halk Musikisinin bir Türk Halk Müziği saziyla öğretilerek verilmesi
- 1.3.4. Görsel Sanatlar ve Müzik derslerinden birinin seçilerek haftada 2 ders saati olarak verilmesi
- 1.3.5. İlkokulda verilen Oyun ve Fizikî Etkinlikler dersi ile ortaokulda verilen Beden Eğitimi ve Spor derslerinin isminin ‘Beden Eğitimi ve Oyun’ olarak değiştirilmesi
- 1.3.6. Ortaokulda hafızlık eğitimi alacak öğrenciler için ara verme süresinin 1 yıldan 2 yıla çıkarılması ve ara verilen sürelerde öğrencilere dışarıdan sınav hakkı verilmesi
- 1.3.7. Değerler eğitimine öğretim programlarında etkin bir şekilde sarmallık anlayışıyla yer verilmesi
- 1.3.8. Ortaokullarda 5, 6 ve 7. sınıflara birer ders saati süreli rehberlik dersinin konulması
- 1.3.9. Seçmeli ders modülünde yer alan fen bilimleri ve matematik modülünün ikiye ayrılması
- 1.3.10. Fen bilimleri modülüne fen bilimlerine giriş adında bir dersin konulması; sosyal bilimler modülüne sosyal bilimlere giriş adında bir dersin konulması
- 1.3.11. Ortaokullarda okutulan T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülık dersi programının gözden geçirilerek güncel anlayışlar ve yöntemler doğrultusunda yeniden yazılması

1.4.Ortaöğretim

- 1.4.1. Öğrencinin bir haftada aldığı toplam ders sayısının çeşit olarak azaltılması amacıyla derslerin bir kısmının dönemlik olarak uygulanmasına imkân verilmesi
- 1.4.2. Dil ve Anlatım dersi ile Türk Edebiyatı derslerinin birleştirilerek Türk Dili ve Edebiyatı şeklinde adlandırılması
- 1.4.3. Gerekli yasal düzenlemeler yapılarak ‘Sağlık Bilgisi’ dersi ile ‘Trafik ve İlk Yardım’ derslerinin kaldırılarak içeriklerinin ilgili derslere dağıtılması
- 1.4.4. Bütün ortaöğretim kurumlarında haftalık ders saati sayılarının azaltılması

- 1.4.5. Özel yetenekli öğrencilerin eğitimine yönelik bir yönetmeliğin hazırlanması ve anaokulundan itibaren geçerli olacak şekilde yeni bir öğretim programının yapılması
- 1.4.6. Osmanlı Türkçesi dersinin sosyal bilimler lisesinde olduğu gibi, Anadolu imam hatip lisesinde de zorunlu ders olarak, diğer ortaöğretim kurumlarında ise seçmeli ders olarak okutulması
- 1.4.7. Bilim ve Medeniyet tarihimizde öne çıkan düşünür ve bilim insanlarının çalışma ve eserlerine ilköğretim, ortaokul ve lise öğretim programlarında yer verilmesi
- 1.4.8. Bütün ortaöğretim kurumlarında görsel sanatlar dersi çatısı altında geleneksel sanatlarımız olan Hat, Ebru, Tezhip ve Minyatür öğretim programlarının da uygulanmasına imkân verilmesi
- 1.4.9. Güzel sanatlar liselerinin programlarında Türk müziğinin makamsal sistemi ve çalgıları ile geleneksel sanatlara (Hat, Ebru, Tezhip ve Minyatür) yer verilmesi
- 1.4.10. Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Liselerinin öğretim programları ve ders çizelgelerinden “Alkollü İçki ve Kokteyl Hazırlama” dersinin kaldırılması; Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Liselerinde 10. sınıftan itibaren staj amacıyla tesis ve kurumlara gönderilen öğrencilerin alkollü içki servisi yapılan ya da alkollü içecek hazırlanan bölümlerde staj faaliyeti yapmalarının kaldırılması
- 1.4.11. Ortaöğretimin bütün sınıflarında seçmeli fizik, kimya ve biyoloji dersleriyle ilgili uygulamalara haftalık ders çizelgelerinde yer verilmesi
- 1.4.12. Liselerde Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinin 2 saate çıkarılması
- 1.4.13. Ortaöğretim kurumlarında öğretim programlarının, okul türleri arasında yatay ve dikey geçiş, sınıf atlama ve normal öğrenim süresinden önce mezun olma fırsatlarına yer verecek şekilde düzenlenmesi
- 1.4.14. Liselerde okutulan T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi programının gözden geçirilerek güncel anlayışlar ve yöntemler doğrultusunda yeniden yazılması
- 1.4.15. Kutlu Doğum Haftası ve Aşure Gününün Belirli Gün ve Haftalar kapsamına alınması
- 1.4.16. Anadolu imam hatip liselerine seçmeli Farsça dersinin konulması
- 1.4.17. Serbest etkinlikler dersinin haftada bir saatinin okulun bulunduğu ili tanıttirici şekilde bir ders olarak işlenmesi.

2. ÖĞRETMEN NİTELİĞİNİN ARTIRILMASI

Öğretmen niteliğinin artırılması gündem konusu ile ilgili olarak Genel Kurul aşağıdaki tavsiye kararlarını almıştır:

2.1. Öğretmen Aday Adaylarının Niteliği ve Seçimi

Öğretmen niteliklerinin artırılmasının ön koşullarından biri istekli, başarılı ve mesleğin bilişsel olduğu kadar duyuşsal ve psiko-motor yeterliklerini de taşıyan öğrencilerin mesleğe kazandırılmasıdır.

- 2.1.1.** YGS/LYS sıralamasında başarılı olan ve öğretmenlik mesleğini ilk üçte tercih eden öğrencilerin teşvik edilmesi, bunlara lisans öğrenimleri sürecinde akademik başarılarını sürdürmeleri kaydıyla burs ve barınma desteği sağlanması
- 2.1.2.** Eğitim fakültelerinin programlarına öğrenci yerleştirmede kullanılan YGS/LYS puan türleri tekrar gözden geçirilmesi
- 2.1.3.** Öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarına öğrenci seçim sürecinde; öğretmen yeterlikleri doğrultusunda öğretmen ilgi ve yeteneklerini temel alan çoklu değerlendirme ilkelerinin hayata geçirilmesi

2.2. Öğretmen Eğitiminde Hizmet Öncesi Eğitimin Niteliği

Öğretmenlerin niteliklerin artırılması sürecinde mesleğin özellik ve gereklerine uygun başarılı öğrencilerin seçimi mesleğin niteliğinde bir iyileştirme yaratsa da, meslekleşmeye ve nitelik arttırmaya yönelik hizmet öncesi lisans eğitim ve öğretim süreçlerinin aşağıda belirtilen yönleriyle öğretmen yeterlikleri temelinde iyileştirilmesi kritik bir önem taşımaktadır.

- 2.2.1.** Öğretmenlik mesleğine akademik/sosyal/psikolojik açıdan uygun olmayan öğrencilere, diğer fakülte ve bölümlere yatay ve dikey geçiş imkânları sunulması
- 2.2.2.** Öğretmen yetiştirmeye yönelik öğretim programlarında uygulama derslerinin oranının %50'ye yaklaştırılması
- 2.2.3.** Öğretmen yetiştirme sürecinde okullarda yapılacak çalışmaların önemine istinaden daha etkili yürütülmesi için fakülte-okul işbirliği sürecine işlerlik kazandırılması
- 2.2.4.** Eğitim fakültesi dışında öğretmenlik atamasına kaynaklık teşkil eden lisans programlarından mezun olanlara uygulanacak öğretmen yetiştirme programlarının uygulamalı ağırlıklı ve en az iki yıllık olacak şekilde yeniden düzenlenmesi
- 2.2.5.** Eğitim fakültesi dışında öğretmenlik atamasına kaynaklık teşkil eden lisans programlarında öğrenimlerine devam eden öğrencilere, MEB'in ihtiyaçları ve YÖK'ün belirleyeceği ölçütler doğrultusunda eğitim fakültelerince 'öğretmenlik meslek bilgisi' derslerinin sunulması
- 2.2.6.** Eğitim fakültelerinde öğrenci kontenjanları azaltılarak öğretim elemanı başına düşen öğrenci sayıları, dünya ölçütlerinin göz önüne alınarak yeniden düzenlenmesi

- 2.2.7.** Eğitim fakültelerindeki öğretim elemanlarının öğretmen eğitimi konusunda yeterliklerinin yükseltilmesi konusunda tedbirler alınması
- 2.2.8.** Öğretmen yetiştiren kurumların akademik ve örgütsel teşkilatlanması ile programlarının on iki yıllık zorunlu eğitim sistemi doğrultusunda ve ulusal/uluslararası akreditasyon modellerine dayalı olarak yeniden yapılandırılması
- 2.2.9.** Alanında deneyimli ve başarılı öğretmenlerden yükseköğretim kurumlarının öğretmen yetiştiren kurumlarında özellikle uygulama gerektiren ders/konularda yararlanılması ve bunlarla işbirliği yapılması
- 2.2.10.** MEB'in geliştirdiği genel öğretmen yeterlikleri ve özel alan yeterliklerinin, tüm paydaşların geri bildirimleri ve teknolojik pedagojik alan bilgisi de dikkate alınarak güncellenmesi ve hâlen yeterlikleri geliştirilmemiş alanlar için de ivedi olarak çalışmalara başlanması
- 2.2.11.** Eğitim fakültelerinde uygulanmakta olan öğretim programlarının, MEB ile birlikte geliştirilen öğretmen yeterlikleri doğrultusunda, Yüksek Öğretim Kurulu ve Öğretmen Yetiştirme Çalışma Grubu'nun koordinasyonunda yeniden yapılandırılması
- 2.2.12.** Başta eğitim fakülteleri olmak üzere tüm öğretim kademelerine yönelik öğretmen yetiştiren yükseköğretim programlarında, mesleki yeterliğe ilişkin dersler dışında, 'müfredat dışı etkinlikler' olarak tanımlanabilecek sanat, spor, müzik ve kültür temalı, etkinlik merkezli seçmeli genel kültür derslerinin konulması; eğitsel kol ve kulüp faaliyetleri işlevsel hâle getirilmesi, böylece öğretmen adaylarının okullara ve öğrencilerine taşıyabilecekleri entelektüel birikimlerinin artırılması
- 2.2.13.** Başta eğitim fakülteleri olmak üzere öğretmen yetiştiren diğer yükseköğretim kurumlarında öğrenimlerine devam eden öğrenci sayıları ve bu kurumların kapasitesi ile ihtiyaç duyulan öğretmen sayısı düşünüldüğünde yeni eğitim fakültesi ve var olan eğitim fakültelerinde yeni programlar dikkate alınarak açılmaması; ihtiyaç hâlinde yeni eğitim fakültelerinin ve öğretmen yetiştirme programlarının açılması için ulusal ve uluslararası standartlar belirlenmesi ve yeni programlar bu standartları temel alarak açılması
- 2.2.14.** Millî Eğitim Bakanlığı'nın Fatih Projesi'yle birlikte okullarda kurduğu/kuracağı teknolojilerin öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarında kurulması ve öğretmen adaylarına bu teknolojilere ilişkin temel bilgi ve becerilerin kazandırılması
- 2.2.15.** Öğretim elemanı yetiştirmek üzere mevcut olan yurt içi ve yurt dışı doktora ve araştırma burslarının ihtiyaç duyulan öncelikli alanlarda çeşitlendirilmesi, artırılması ve özellikle yurt dışı lisansüstü programlara seçilen bursiyerlerin görevlendirilecek ilgili yükseköğretim kurumlarıyla iletişimi ve koordinasyonunun sağlanması
- 2.2.16.** Yükseköğretim kurumlarının üç temel işlevinden biri olan "toplumsal katkı" bağlamında, öğretim üyelerinin başta mesleki gelişim etkinlikleri olmak üzere, Millî Eğitim Bakanlığı'nın pedagojik, yönetsel yapı ve süreçlerinin geliştirilmesinde görev ve çabalarının akademik yükseltme sürecinde kredilendirilmesi

2.3. Öğretmen Aday Adaylarının Mesleğe Seçimi

Öğretmenlik mesleğine ilişkin mevcut mezun sayısı, öğrenimlerine devam eden öğrencilerin sayısı, yükseköğretim kurumlarının öğrenci yetiştirme kapasitesi dikkate alındığında öğretmen aday adaylarının oluşturduğu havuzdan nitelikli öğretmenlerin seçimi bir başka stratejik öncelik alanını oluşturmaktadır.

2.3.1. Öğretmen aday adaylarının mesleğe seçiminde;

- a. KPSS ve ÖABT testlerinde öğretmen yeterliklerini dikkate alan,
- b. Öğretmenlik mesleğinin bilişsel boyutunun yanında duyuşsal ve psiko-motor özelliklerini de temel alan çoklu değerlendirme sistemlerini içeren

bir model oluşturulması

2.4. Öğretmen Adaylarının Yetiştirilmesi

Öğretmenlerin mesleğe seçimini takiben öğretmen adaylarının kurum ve sistem içinde yetiştirilmesi sürecinde bu konuda gerekli eğitim ve deneyime sahip 'danışman' (mentör) öğretmenlerce daha yapılandırılmış uygulama temelli modellere gereksinme duyulduğu düşünülmektedir.

2.4.1. Aday öğretmenlerin adaylık süreci yeniden yapılandırılmasına ilişkin;

- a. Aday öğretmenin, norm kadro ile ilişkilendirilmeksizin adaylık sürecini danışman öğretmen (mentör) eşliğinde tamamlayabileceği bir okul/kurum ile ilişkilendirilerek yetiştirilmesi
- b. Adaylık ve uyum eğitim programlarının bütünleştirilerek, öğretmenlerin mesleki gelişimini [birleştirilmiş sınıf yönetimi, kaynaştırma (bütünleştirme), vb.], kişisel gelişimini (sanat, kültür, iletişim, vb.) ve çevreye uyumunu (sosyal, kültürel özellikler, vb.) sağlayacak şekilde yeniden yapılandırılması

2.5. Öğretmenlerin Mesleki Gelişimi (Hizmet İçi Eğitim) ve Kariyer Sistemi Yapılandırılması

Öğretmenlik mesleğinin niteliğinin artırılmasında; öğretmen yeterlikleri temelinde, sistemdeki öğretmenlerin sayısal çokluğunu, ülke üzerindeki dağılımını ve yaşam boyu öğrenme ilkelerini de temel alan bir mesleki-kişisel gelişim modeline gereksinme duyulduğu düşünülmektedir. Bunun yanı sıra bu modelin öğretmenlik mesleğinin hak ettiği bir kariyer sistemine bağlanmasının stratejik bir öncelik alanı olduğu değerlendirilmektedir.

2.5.1. Sürekli mesleki gelişim için öğretmen yeterliklerini de dikkate alan bir model oluşturulmalıdır. Bu modelin;

- a. Bütüncül bir yaklaşımla ihtiyaç belirleme, izleme, yönlendirme ve değerlendirmeyi,
- b. Mesleki gelişim programlarının uygulama boyutu da dikkate alınarak süre ve içerik yönünden planlanmasını,

- c. Öğretmenlerin hayat boyu öğrenme fırsatlarını artırmak ve çeşitlendirmek için uzaktan öğretim yoluyla hizmet sunan kurumlarla işbirliğini,
  - d. Yüz yüze ve uzaktan olanaklarının birlikte kullanıldığı karma (hibrit) öğretim tasarımlarını içermesi
- 2.5.2.** Yükseköğretim kurumlarıyla işbirliği yapılarak mesleki gelişim programlarına yönelik modüler elektronik içerik hazırlanıp yukarıda belirtilen modelin nitelikleri çerçevesinde öğretmenlere sunulması
- 2.5.3.** Öğretmenin, yükseköğretim kurumlarınca sunulan mesleki gelişim modüllerinden aldıkları eğitimlerin kredilendirilerek MEB'in kariyer geliştirme sistemine dâhil edilmesi
- 2.5.4.** Millî Eğitim Bakanlığı'nın kurumsal ve bireysel gereksinimler doğrultusunda öğretmenlerin kendi alanlarında ve/veya Eğitim Bilimleri alanında yüksek lisans ve doktora programlarına katılımı teşvik edilmesi; bu teşvik bağlamında yüksek lisans ve doktora öğrenimlerini tamamlayan öğretmenlerin ek ders ücretlerinin artırılması
- 2.5.5.** Mesleki gelişim çerçevesinde yükseköğretim kurumlarından alınan ders/kredilerin yüksek lisans programlarına devam etmek isteyen ve giriş koşullarını karşılayan öğretmen, maarif müfettişleri ve okul yöneticileri için kredilendirilmesi
- 2.5.6.** Uzaktan öğretim yoluyla modüler yüksek lisans programları oluşturularak öğretmen, okul yöneticisi ve maarif müfettişlerine bir fırsat olarak sunulması
- 2.5.7.** Mesleki gelişim alanında başarılı örneklerin paylaşımı için dijital platformlar oluşturulması
- 2.5.8.** Mesleki gelişim programlarında görev alacak eğitimcilerin niteliklerine ilişkin ölçütlerin ilgili tarafların katılımını sağlayacak bir komisyon vasıtasıyla geliştirilmesi
- 2.5.9.** Mesleki gelişime temel teşkil eden yetişkin eğitimi alanında sertifika, yüksek lisans, vb. programların açılmasının teşvik edilmesi
- 2.5.10.** Okul Temelli Mesleki Gelişim Modeli'nin (OTMG) danışman öğretmen (mentörlük) sistemi de eklenerek yeniden düzenlenmesi ve yaygınlaştırılması
- 2.5.11.** Öğretmenlerin kişisel ve mesleki gelişiminin sürdürülebilirliğini sağlamak için öğretmenlerin katılacağı eğitim karşılığı mesleki ve kişisel gelişim ödeneği ayrılması
- 2.5.12.** Kariyer basamaklarını, kişisel ve mesleki gelişimin bütüncül bir parçası olarak değerlendirerek ve Anayasa Mahkemesinin ilgili kararları da dikkate alınarak 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun değişik 43. maddesinin yeniden düzenlenmesi
- 2.5.13.** Öğretmenlerin, özlük haklarına yönelik olarak her dört yılda bir yıpranma payı ve 3600 ek gösterge verilmesi
- 2.5.14.** Öğretmenlerin özlük haklarına yönelik olarak öğretmenlerin ek ders ücretlerinin artırılması

- 2.5.15. Öğretmenlerin mesleki yeterlikler doğrultusunda kariyer basamaklarında yükseltilmesi, sınav dışında; lisansüstü eğitim, yer aldığı bilimsel, sosyal, ulusal ve uluslararası projeler, katıldığı mesleki gelişim programları, öz ve akran değerlendirmesi, OTMG, öğrenci-veli geri bildirimleri, vb. ni içeren çoklu değerlendirme sistemi ile değerlendirilmesi
- 2.5.16. Öğretmenlerin ihtiyaç duyulan il ve bölgelerde görev yapmalarına yönelik bir teşvik sistemi geliştirilmesi
- 2.5.17. Öğretmenler için mesleki gelişim programlarını düzenlemek, bu programlar için öğretim materyalleri hazırlamak ve AR-GE faaliyetleri gerçekleştirmek üzere “Millî Eğitim Akademisi”nin kurulması

2.6. Öğretmenlik Mesleğinin Toplumsal Statüsü

Öğretmenlik mesleğinin hak ettiği sosyal ve mesleki itibarın artırılmasında; yeterlik, nitelik ve standart gibi kavramlar arasında bir ortak anlayış yaratacak ve norm oluşturacak bir yasal düzenlemeye gereksinim olduğu düşünülmektedir.

- 2.6.1. Öğretmenlik mesleğinin toplumsal itibarının artırılmasında stratejik önem taşıyan öğretmenlik mesleği etik kodları ve meslek standartlarının ivedilikle oluşturulması ve ilgili taraflarla paylaşılması
- 2.6.2. Öğretmenlik mesleğine ilişkin farklı mevzuatları birleştiren ve öğretmenlik mesleğinin uzmanlık statüsünü geliştirecek bir ‘**Öğretmenlik Meslek Kanunu**’nun çıkarılması

2.7. Diğer

- 2.7.1. İlahiyat fakültesi mezunlarının alan değişikliği yapmaksızın Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi ile İmam Hatip Lisesi Meslek Dersleri alanındaki derslere girebilmesi
- 2.7.2. Branş ve sınıf öğretmenlerinin aylık karşılığı girmek zorunda oldukları haftalık ders saati sayısının 15 ders saati olarak eşitlenmesi için yasal düzenleme yapılması.

3. EĞİTİM YÖNETİCİLERİNİN NİTELİĞİNİN ARTIRILMASI

Önerilerin hangi yönetim kademelerini kapsadığına ilişkin yapılan tartışmaların sonrasında eğitim yöneticisi, okul yöneticisi kavramının tanımlanması gerektiği kararı alınmıştır. Bu bağlamda, eğitim yöneticisi denildiğinde eğitim kurumu yöneticiliğinden ilçe, il ve Bakanlık yönetim kademelerinin; okul yöneticiliği denildiğinde ise okul müdürü ve müdür yardımcılarının anlaşılması gerektiği kararlaştırılmıştır.

Eğitim yöneticilerinin niteliğinin artırılması gündem konusu ile ilgili olarak Genel Kurul aşağıdaki tavsiye kararlarını almıştır:

3.1. Eğitim Yöneticisi Adaylarının Seçilme Ölçütleri

- 3.1.1. Devlet okullarında eğitim yöneticisi olmak için lisans derecesine sahip olunması
- 3.1.2. Okul yöneticilerinin merkezi olarak yapılan yazılı sınavda başarılı olması
- 3.1.3. Okul müdürlerinin, belirli bir süre görev yapmış müdür yardımcıları arasından seçilmesi
- 3.1.4. Okul yöneticiliğine atanmada o okula öğretmen olarak atanma şartlarını taşıma esastır. Ancak atanma şartlarını taşımadan; o okula münhasıran norm durumu değil genel anlamda o okul türüne atanabilme şartı aranmasının yeterli görülmesi
- 3.1.5. Farklı okul türlerine göre yapılacak yönetici görevlendirmelerinde okul türüne uygun branşlardan yönetici görevlendirilmesine özen gösterilmesi
- 3.1.6. “Okul yöneticiliğine atanmada eğitim yönetimi alanında lisansüstü eğitim almış olma ile okul müdürlüğü için yönetici yeterliklerini esas alan, akredite edilmiş kurumlar tarafından verilebilen belli sürede eğitim alındığını gösterir belgeye sahip olma” şartlarının okul yöneticisi seçiminde tercih nedeni olması
- 3.1.7. Yöneticilerin seçiminde, ulusal düzeyde yapılandırılmış *Ulusal Eğitim Yöneticiliği Yeterlik Programı*'ndan *Eğitim Yöneticiliği Yetkinlik Belgesi* almış olmasının tercih sebebi olması
- 3.1.8. Okul yöneticisinin görevlendirilmesinin *Okul Müdürü Görevlendirme Mülakat Komisyonu* tarafından yürütülmesi; daha üst düzeydeki yönetici atamalarında da bu komisyona benzer komisyonlar oluşturulması
- 3.1.9. *Okul Müdürü Görevlendirme Mülakat Komisyonunun* il millî eğitim müdürü veya görevlendireceği il millî eğitim müdür yardımcısının başkanlığında, ilçe millî eğitim müdürü, şube müdürü ve mevcut müdürler tarafından seçilmiş birer temsilciden oluşturulması
- 3.1.10. Yönetici adaylarının yetiştirme programlarına erişimini kolaylaştırmak, yerel imkânlardan faydalanmak ve çok sayıda adaya ulaşabilmek amacıyla yönetici yetiştiren *Eğitim Yöneticisi Yetiştirme Merkezleri'nin (EYYM)* İstanbul ve Ankara'dan başlanarak ülke geneline yaygınlaştırılması için Bakanlığın çalışma başlatması; bu yaygınlaştırmada TÜİK tarafından tanımlanmış bölge tanımlamasının (12 bölge) esas alınması

3.2. Eğitim Yöneticiliğine İlk Görevlendirme

- 3.2.1. Okul/kurum yöneticiliğinin “görev” olarak görülmesi ve belli bir süre ile sınırlandırılması
- 3.2.2. Eğitim yöneticiliğinin ilk basamağı olan müdür yardımcılığı konumlarına yapılacak görevlendirmelerde okul müdürünün takdirinin öncelikli olması
- 3.2.3. Okul/kurum müdür yardımcısının, en az 3 yıl görev yapmış ve merkezi sınavda başarılı olmuş öğretmenler arasından müdürün teklifi ve üst makamın onayı ile görevlendirilmesi
- 3.2.4. Yönetici görevlendirmelerinin eğitim öğretim yılı başlamadan önce tamamlanması
- 3.2.5. Okul/kurum yöneticiliği için kurs/sertifika programlarının kazandırdığı yeterliklerin tespitini ve güvencesini sağlayacak bir akreditasyon sisteminin kurulması
- 3.2.6. Yöneticilikte kariyer basamakları düzenlenmesi ve uygulanması; belirli sürelerde öğretmenlik yapanların önce müdür yardımcılığına, müdür yardımcılığı yapanların müdürlüğe, müdürlük yapanların da şube müdürlüğüne atanmayı sağlayacak şekilde kariyer sistemi kurulması, eğitim kurumları müdürlerinin atanmasında ön koşul olarak, en az 2 yıl süre ile müdür yardımcısı olarak görev yapmış olma şartı aranması
- 3.2.7. Bölgesel ve yerel özellikler dikkate alınarak başta dezavantajlı bölgeler olmak üzere yönetici atamalarında pozitif ayrımcılığa dayalı özendirici önlemler alınması; bu bölgeler için tecrübeli, akademik donanıma sahip okul yöneticilerinin görevlendirilmesi
- 3.2.8. İl ve ilçe yöneticilerinin atanmasında eğitim kurumlarında yöneticilik/müfettişlik yapmış olma şartının aranması
- 3.2.9. Büyükşehir statüsünde olan illere, il millî eğitim müdürü atamalarında eğitim yönetimi alanında lisansüstü eğitim, merkez teşkilatında üst düzey yöneticilik veya il millî eğitim müdürlüğü yapmış olma şartlarından birinin aranması
- 3.2.10. Birinci kademe yöneticilerin seçiminde aranan ölçütlerin benzeri orta ve üst kademe yöneticilerin seçimi için de geliştirilmesi
- 3.2.11. Eğitim kurumları yöneticiliği, il ve ilçe yöneticiliği, eğitim uzmanlığı, millî eğitim uzmanlığı, merkez ve taşra teşkilatı şef, şube müdürlükleri ile daire başkanlıkları arasında yeterlikler çerçevesinde yatay ve dikey geçişlere imkân veren adil bir kariyer sistemi kurulması
- 3.2.12. Yönetici pozisyonlarına atamalarda kadın yönetici lehine pozitif ayrımcılık getirilmesi
- 3.2.13. Okul ve kurum türlerinden kaynaklanan kadın yönetici lehine pozitif ayrımcılık uygulamasının tüm okullara genişletilerek uygulanması

3.3. Eğitim Yöneticiliğine Yeniden Görevlendirme

- 3.3.1. Eğitim yöneticiliğine yeniden atanmada nesnel, ölçülebilir, ayırt edici ölçütlerin esas alınması
- 3.3.2. Bir yöneticiyi değerlendirmek için değerlendirme komisyonunda bulunanların, en az bir yıl değerlendirilecek yönetici ile çalışmış olması

- 3.3.3. Eğitim yöneticilerinin değerlendirilmesinde algı ölçümlerinin yanında, eğitim yöneticisinin görev süresince görev yaptığı okulun temel başarı göstergelerindeki değişimin de dikkate alınması
- 3.3.4. Her derece ve türdeki eğitim kurumu için başarı göstergeleri belirlenmeli ve bu göstergelerin eğitim bölgesi, il ve ilçe düzeyinde zamana bağlı değişimini gösteren karşılaştırmalı bir veri tabanının oluşturulması
- 3.3.5. Veri tabanı oluşturulurken, performansa olumsuz etkisi olan ve yöneticinin inisiyatifi dışında gelişen olumsuzlukların değerlendirmede dikkate alınması
- 3.3.6. Okullar için her yıl somut performans ölçütlerine dayalı bir okul karnesi oluşturulması
- 3.3.7. Politika oluşturma konumunda olan Millî Eğitim Bakanlığı üst düzey yönetim kademelerine, eğitim ve eğitim yöneticiliği alanında deneyimi olan yöneticilerin atanması
- 3.3.8. MEB-YÖK arasında yapılacak bir protokolle Millî Eğitim Bakanlığı personelinin yüksek lisans ve eğitim doktorası eğitimi almalarının sağlanması, bu bağlamda eğitime erişimin kolaylaştırılması amacıyla yasal düzenlemeler yapılması

3.4. Hizmet İçinde Yetiştirme

- 3.4.1. Hizmet içi eğitim programlarının, mesleki yeterlikler ölçütlerine dayandırılması
- 3.4.2. Hizmet içi eğitim programlarındaki her bir kurs/seminerinin belli bir yeterliği kazandırma ve belgelendirme temeline dayalı olması
- 3.4.3. Hizmet içi eğitim programlarının, belli bir probleme çözüm üretmeye yönelik somut çıktıları olan etkinlik ve eylem araştırması temelli yeterlik kazandıran programlar olması
- 3.4.4. Hizmet içi eğitim programlarında görev alacak eğitim görevlilerinin, programın amaç ve içeriğine uygun yeterliğe sahip olması
- 3.4.5. Hizmet içi eğitim programlarında eğitim görevlilerinin dolaşımı esas alınarak eğitimlerin mahallinde düzenlenmesine öncelik verilmesi
- 3.4.6. Hizmet içi eğitim programları akredite edilerek eğitim yöneticilerinin belli bir zaman diliminde belirli kredide eğitim almalarının sağlanması, giderlerinin kurumca karşılanması ve alınan eğitim, yöneticilerin değerlendirmesinde kullanılması
- 3.4.7. Eğitim yöneticilerinin mesleki gelişimlerinin sağlanmasında kılavuzluk (mentörlük) mekanizmalarının oluşturulması
- 3.4.8. Eğitim yönetimi alanında eğitim almış, deneyim ve başarıya sahip yöneticiler ile maarif müfettişlerinden kılavuz (mentör) olarak yararlanılması

3.5. Diğer Konular

- 3.5.1. Genel bütçeden pay ayrılarak okul/kurum bütçesinin oluşturulması, okul/kurum yönetimince bunun etkili kullanımını sağlayacak bütün gelir ve harcamaların yasal güvence altına alınması

- 3.5.2. Lisansüstü programlarda okul kademelerine özgü programların açılması (örnek, özel eğitimin yönetimi, mesleki teknik eğitimin yönetimi, ilköğretim yönetimi, ortaöğretim yönetimi, yükseköğretimin yönetimi gibi), tezsiz yüksek lisans programında olduğu gibi uygulayıcılara yönelik olarak eğitim doktorası programı açılması
- 3.5.3. Döner sermayesi olan okullarda müdür yardımcılarında birisinin işletme/muhasebe alanında formasyona sahip öğretmenler arasından seçilmesine öncelik verilmesi
- 3.5.4. Yöneticinin ders denetimi ve rehberlik görevini etkili bir şekilde yapabilmesi için rehberlik ve denetim modelleri ile yaklaşımları konusunda yeterliklerinin artırılması
- 3.5.5. Lisansüstü eğitim yapan yöneticilerin bu eğitimlerinin karşılığının, lisansüstü eğitim tazminatı olarak özlük haklarına yansıtılması
- 3.5.6. Millî eğitim uzmanlıklarına seçme ve atama sürecinin, ağırlık öğretmenler lehine olacak şekilde değiştirilmesi; millî eğitim uzmanlıklarına ve maarif müfettişliğine geçişte öğretmenler yönünden yaş şartının kaldırılması
- 3.5.7. Maarif müfettişleri arasındaki özlük hakları ve maaş farklılıklarının giderilmesi
- 3.5.8. Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinden okullara öğrenci başına 120 TL ödenek ayrılması için yasal düzenleme yapılması.

4. OKUL GÜVENLİĞİ

Okullarda öğrenmenin istenilen düzeyde gerçekleşmesi ve eğitimsel hedeflere ulaşılması için en temel koşullardan biri, öğrencilerin ve okul personelinin kendilerini güvende ve özgür hissettikleri bir eğitim ortamının sağlanmasıdır. Pek çok araştırmacı, öğrencilerin, öğretmenlerin ve yöneticilerin kendilerini güvende hissetmedikleri durumlarda; öğrenme ve öğretme etkinliklerinin etkili ve verimli bir şekilde gerçekleşemeyeceğini belirtmişlerdir. Bu bağlamda gerek okulların verimliliği ve etkililiği, gerekse öğrencilerin başarısı ve gelişimi açısından güvenli ve düzenli bir öğrenme ortamının oluşturulması temel koşullardan biri olarak görülebilir.

Okul güvenliği toplumun pek çok kesimini ilgilendiren, farklı boyutları olan toplumsal bir sorundur. Bu nedenle okul güvenliği tek başına eğitimcilerin çözebileceği bir sorun değildir. Okul güvenliğine ilişkin yaşanan sorunlar ancak bütün paydaşların katkı, destek ve işbirliği ile çözülebilir. Okullarda karşılaşılan güvenlik problemlerinin çözümünde ve önlenmesinde, başta okul yöneticileri ve öğretmenler olmak üzere, öğrencilere, velilere ve yerel yönetimlere önemli görevler düşmektedir.

Eğitim yöneticilerinin niteliğinin artırılması gündem konusu ile ilgili olarak Genel Kurul aşağıdaki tavsiye kararlarını almıştır:

4.1. Okullarda yaşanan güvenlik sorunlarının çözümü ve önlenmesi amacıyla her okul için kapsamlı bir okul güvenliği eylem planı hazırlanmalı ve bu kapsamda;

- 4.1.1. Okulun ve çevresinin risk analizinin yapılması ve okul güvenliği açısından risk grubuna giren okullara yönelik süreç odaklı önlemler alınması
- 4.1.2. Okul güvenliğine katkı sağlayan öğrenci, veli ve okul çalışanlarının ödüllendirilmesi
- 4.1.3. Okul paydaşlarının okul güvenliğine ilişkin rol ve sorumluluklarının tanımlanması
- 4.1.4. İhtiyaç duyulduğunda okul paydaşlarının, okul güvenliği konusunda farkındalıklarının artırılması amacıyla eğitimden (ihmal, istismar, şiddet, ilk yardım vb.) geçirilmesi
- 4.1.5. Okul servis sürücülerinin, okul ve yol güvenliği konularında her öğretim yılının başında yeniden bir eğitim programına tabi tutulması ve okul güvenliği sertifikası olmayan sürücülerin çalıştırılmaması
- 4.1.6. Okul güvenliği konusunda uzmanların yetiştirilmesi ve bu uzmanların il veya ilçe düzeyinde istihdam edilmesi

4.2. Okulda fiziksel güvenliği sağlamak amacıyla;

- 4.2.1. Bütün okullarda güvenlik görevlisi ve sağlık personelinin hizmet alımı yoluyla görevlendirilmesi
- 4.2.2. Büyük okullarda daha fazla güvenlik sorunu yaşandığı göz önünde bulundurularak, okul arsalarının ve büyüklüğünün belirlenmesinde nüfus hareketliliğinin dikkate alınması, okulların optimal büyüklükte olacak şekilde planlanması

- 4.2.3. Okul giriş-çıkış saatlerinde okul çevresinde trafik polisi ve gönüllü trafik denetmenlerinin görevlendirilmesi, okul çevresindeki yaya geçitlerinde öğrencilerin görevlendirilmesinden vazgeçilmesi
- 4.2.4. Okul çevresinin daha güvenli bir yer hâline gelebilmesi için yerel emniyet güçlerinden destek alınması, kurumlar arası işbirliğinin arttırılması; okulun kendi başına baş edemediği güvenlik konularında emniyet güçlerinden yardım alınması
- 4.2.5. Akşam saatlerinde ders yapılan okullarda çevre güvenliğinin arttırılması amacıyla okul çevresinin yeterince aydınlatılmasının sağlanması ve yaşanabilecek elektrik kesintileri nedeniyle okullara jeneratörlerin tahsis edilmesi
- 4.2.6. Okul giriş-çıkışları ve çevresinin güvenliği için, okul giriş-çıkış noktalarının sayısının sınırlandırılması, okul içi ve çevresinde denetimi arttıracak önlemler alınması (ziyaretçi kartı, kamera, duman sensörü, metal detektör vb.) ve öğrencilerin okula istenmeyen araç-gereç ve suç aleti getirmelerini önlemek için denetimlerin yapılması
- 4.2.7. Yeni yapılan okul binalarının teslim alınmasında okul müdürlerinin de görüşlerinin alınması
- 4.2.8. Mevcut okulların fiziki ortamlarının, engelli bireylerin ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde tasarlanıp tasarlanmadığının kontrol edilmesi, varsa aksaklıkları giderecek önlemler alınması
- 4.2.9. Okul tip projelerinin bölgenin, okulun ve öğrencilerin özellikleri dikkate alınarak tasarlanması, okul binaları planlanırken öğrencilerin sosyal, kültürel ve sportif etkinliklerde bulunmalarına olanak sağlayacak özellikte olmasına özen gösterilmesi
- 4.2.10. Okulda yaşanabilecek kaza ve yaralanmaları önlemek amacıyla, okuldaki onarım ve tadilatlar için okul yönetimlerine küçük onarım ödeneği tahsis edilmesi
- 4.2.11. Okul bahçesinin ve oyun alanlarının tasarımında, kaza ve yaralanmayı önleyici yapı maddelerinin kullanılması ve sürekli olarak bakım ve onarımının yapılması
- 4.2.12. Türkiye coğrafyasının önemli bir kısmı deprem kuşağı üzerinde yer aldığından okullarda depreme karşı gerekli güvenlik önlemlerinin alınması, okul binalarının çok katlı tasarlanmaması, okul ve sınıf mobilyalarının sabitlenmesi
- 4.2.13. Okul çevresinde öğrenci sağlığı ve güvenliği açısından risk oluşturabilecek maddelerin satılmasını önlemek amacıyla denetimlerin yapılması
- 4.2.14. Okul sağlığı ve hijyeni açısından okullarda temiz içme suyu olanağı sağlanması, okullarda bulunan su depolarının kontrol edilmesi ve periyodik aralıklarla klorlanması, imkânlar ölçüsünde yemek hizmetinin okullar tarafından sunulması
- 4.2.15. Düzenlenen yetiştirme ve destekleme kurslarında öğretmenlerin nöbet görevinin tanımlanması
- 4.2.16. Öğrenci disiplin yönetmeliklerinin gözden geçirilmesi; başta uyuşturucu kullanımı (esrar, eroin, bonzai vb.) olmak üzere öğrencilerde gözlenen istenmeyen davranışları önlemek amacıyla yönetmelik maddelerinde caydırıcılığı arttırıcı düzenlemeler yapılması

- 4.2.17. Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Yönetmeliğinin, rehber öğretmenlerin okul güvenliği konusundaki rol ve sorumluluklarını da kapsayacak şekilde yeniden düzenlenmesi
- 4.2.18. Okul yöneticilerinin yetiştirilmesinde ve seçilmesinde okul güvenliği ile ilgili konuların dikkate alınması, okul yöneticilerinin karşılaşılabilecek güvenlik sorunları ve krizlerini yönetebilecek bilgi ve becerilere sahip adaylar arasından seçilmesi
- 4.2.19. Okul güvenliğine ilişkin ulusal ve yerel sorunları belirlemek ve analiz etmek amacıyla bu konuda bir veri tabanı oluşturulması, bu veri tabanından hareketle bölgelere hatta okullara göre risk haritaları çıkarılması
- 4.2.20. Okullarda yaşanan güvenlik sorunlarının önemli bir kısmının ikili eğitimden tam gün eğitime geçmekle çözülebileceği dikkate alınarak, ikili eğitim yapılan okullarda en kısa sürede tam gün eğitime geçilmesi
- 4.2.21. Pansiyonlu ve yatılı okullarda belletmenlerin belirlenmesinde, toplam öğrenci sayısının cinsiyete göre dağılımının dikkate alınması
- 4.2.22. Öğrencilerin “sağlık okur-yazarlık” düzeylerinin artırılması için yaş gruplarına göre eğitim programlarının düzenlenmesi
- 4.2.23. Okul bahçesindeki otoparkların kapatılması ya da okulun eğitim-öğretime kapalı olduğu dönemlerde kullanılması
- 4.2.24. Güvenlik açısından öğrencilerin evlerine en yakın okula devam edebilmeleri için gerekli düzenlemelerin yapılması

4.3. Okulda psikolojik güvenliği sağlamak amacıyla;

- 4.3.1. İhtiyacı olduğu tespit edilen öğretmenlere öfke kontrolü, çatışma yönetimi, arabuluculuk gibi konularda psiko-eğitim desteği sağlanması
- 4.3.2. Öğrencilerin okula bağlılıklarını ve aidiyet duygularını artırmak amacıyla okulda sosyal, kültürel ve sportif faaliyetler düzenlenmesi; bu tür faaliyetler düzenlenirken öğrencilerin görüş, öneri ve taleplerinin alınması, önceliklerin öğrencilerin görüşlerine göre belirlenmesi
- 4.3.3. Tüm yasal gösteriler ve etkinliklerin öğrencilerin güvenliğini ve sağlığını riske etmeyecek şekilde yapılması
- 4.3.4. Rehberlik servisinin, ağır psikolojik sorunlar yaşayan öğrencilere yardım amacıyla aileye yol göstermesi ve yardımcı olması
- 4.3.5. Okullarda halkla ilişkiler birimi oluşturulması, velilerin ve diğer ziyaretçilerin ders saatleri içerisinde okulun işleyişini bozacak şekilde okul ortamında bulunmaları, izinsiz ve kontrolsüz bir biçimde sınıflara girmelerinin engellenmesi
- 4.3.6. Daha önce şiddet uyguladığı tespit edilen öğretmen, yönetici ve denetçilerin üst görevlere atanmalarının engellenmesi
- 4.3.7. Okullarda hizmet alımı kapsamında görevlendirilecek destek hizmeti elemanlarının seçiminde özen gösterilmesi ve göreve yeni başlayacak personele oryantasyon eğitimi verilmesi

- 4.3.8. Okul-aile arasındaki bağları güçlendirmeye dönük önlemler alınması, bu bağlamda “0-18 Yaş Aile Eğitim Semineri”ne katılımın özendirilmesi
- 4.3.9. Madde bağımlılığı, şiddet, saldırganlık vb. konularda öğrencilerde, okul personelinde ve öğrenci velilerinde farkındalık yaratacak kamu spotları hazırlanması
- 4.3.10. Okulu ve öğrencileri olumsuz olarak etkileyen içeriğe sahip TV programlarının denetlenmesi amacıyla MEB ve RTÜK’ün daha yakın bir işbirliği içerisinde çalışması
- 4.3.11. Okul personeli ve öğrencilere yönelik şiddeti önlemek amacıyla caydırıcı ve uygulanan yaptırımları ağırlaştırıcı nitelikte yasal düzenlemeler yapılması
- 4.3.12. Okul personeli ve öğrencilere yönelik şiddet, yaralama, gasp vb. olaylar yaşanması hâlinde, MEB’in öğrencilerin ve personelin hukuki savunmasını üstlenmesi
- 4.3.13. Okullarda çeşitli nedenlerle boş geçen derslerde istenmeyen davranışların ve güvenlik sorunlarının yaşanmaması için gerekli önlemlerin alınması
- 4.3.14. Okul güvenliği açısından sorun yaratan öğrenci tutum ve davranışlarının altında yatan sebeplerin daha iyi anlaşılması amacıyla çocukların ev ve aile ortamında tanınması için çaba sarf edilmesi
- 4.3.15. Risk grubunda yer alan öğrencilere ilişkin emniyet ve sağlık kurumlarındaki bilgilerin, okul yönetimleri ile paylaşılması
- 4.3.16. Cep telefonlarının okulda uygunsuz kullanılmasının önlenmesi amacıyla, bilişim teknolojilerinin etik kullanımı konusunda öğrenci, öğretmen ve velilere dönük eğitim çalışmaları yürütülmesi
- 4.3.17. Disiplin yönetmeliğinin, uzmanların görüşleri alınarak yeniden düzenlenmesi, ilkokullar ve ortaokullar için de disiplin yönetmeliği çıkarılması.